

Nume: _____ Data: _____

FIȘĂ DE LUCRU – EDUCAȚIE MEDIA

Fapte și opinii / De ce plutesc unele obiecte?

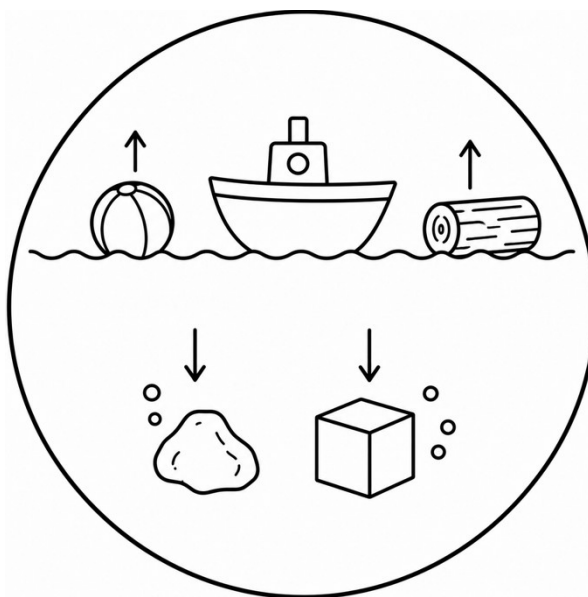
Citește cu atenție textul.

Un obiect plutește sau se scufundă în apă în funcție de densitatea lui (cât de „înghesuită” este substanța din care e făcut, într-un anumit spațiu) comparativ cu densitatea apei. Dacă un obiect este mai puțin dens decât apa, el plutește; dacă este mai dens, se scufundă.

De aceea, o piatră mică se scufundă imediat, în timp ce un vas mare de oțel (ca o navă) poate pluti — pentru că forma lui goală pe interior face ca densitatea medie a navei să fie mai mică decât a apei.

Acest principiu a fost descoperit de Arhimede, un om de știință din Grecia Antică, care a observat că un obiect scufundat în apă împinge într-o parte (dislocă) un volum de apă egal cu volumul său.

Sarea din apă crește densitatea apei, motiv pentru care este mai ușor să plutești în Marea Moartă (foarte sărată) decât într-un lac cu apă dulce.

Știi că? Marea Moartă are o concentrație de sare de aproape 10 ori mai mare decât oceanele obișnuite, motiv pentru care oamenii plutesc acolo aproape fără niciun efort.

Postarea lui Vlad, 10 ani (rețea de socializare):

Azi am făcut un experiment cu obiecte care plutesc și altele care se scufundă! Am pus o piatră și o minge de plastic în apă. Cred că e super tare cum funcționează plutirea! Doamna a spus că navele mari plutesc datorită formei lor goale pe interior. Mie mi se pare incredibil că poți pluti fără efort în Marea Moartă. Părerea mea este că Arhimede a fost unul dintre cei mai geniali oameni de știință din istorie.

De reținut: De cele mai multe ori, informațiile pe care le citim pe internet (postări, comentarii, recenzii) sunt un amestec de fapte și opinii. De aceea este important să învățăm să le recunoaștem și să facem diferența între ele.

Fapt sau opinie – care e diferența?

Un **FAPT** este o împrejurare reală, o acțiune sau un fenomen care poate fi observat sau verificat. Faptele sunt universale, adică apar la fel, indiferent de cine le privește.

O **OPINIE** este o părere personală, cu care putem fi sau nu de acord. Opiniile pot diferi de la o persoană la alta.

*Ca să exprimăm opiniile ne folosim de cuvinte ca **părerea mea este că, eu cred că, mi se pare.***

Exercițiul 1. Găsește faptele și opiniile din postare

Recitește postarea de mai sus. Găsește și notează **3 fapte** și **3 opinii**.

FAPTE	OPINII

Exercițiul 2. Completează cu un cuvânt potrivit

Completează spațiile libere cu un cuvânt sau o expresie potrivit(ă), astfel încât enunțul să devină o **opinie** (de exemplu: *părerea mea este că, genial, anost, eu cred că, mi se pare, interesant etc.*)

- a) _____, principiul plutirii este una dintre cele mai utile descoperiri din istorie.
 b) Faptul că poți pluti fără efort în Marea Moartă mi se pare _____.
 c) _____ că Arhimede a fost un om de știință genial.

Exercițiul 3. Transformă fapt ↔ opinie

Exemplu: Fapt: Un obiect plutește dacă este mai puțin dens decât apa. → Opinie: Cred că este incredibil cum o navă uriașă de oțel poate pluti pe apă.

a) Fapt: Arhimede a descoperit principiul plutirii corpurilor în Grecia Antică.

Opinie: _____

b) Opinie: Arhimede a fost unul dintre cei mai geniali oameni de știință din istorie.

Fapt: _____

Exercițiul 4. Analizează informația

Bifează întrebările pe care ar trebui să ți le pui atunci când citești o informație pe internet.

- ☐ Cine a publicat informația?
☐ Există dovezi care o susțin?
☐ Pot verifica informația și în alte surse?
☐ Îmi place această informație?
☐ Autorul prezintă un fapt sau o opinie?
☐ Sunt indicate sursele informațiilor?

Exercițiul 5. Gândește critic

Un coleg îți spune:

„Am citit că orice obiect din metal se scufundă întotdeauna, indiferent de formă.”

1. Ți se pare o afirmație ușor de crezut sau greu de crezut? De ce?

2. Ce spune textul despre motivul pentru care navele de oțel plutesc?

3. Ce ai verifica pentru a testa afirmația?

Surse de documentare

- Encyclopaedia Britannica – Buoyancy: <https://www.britannica.com/science/buoyancy>
- NOAA Ocean Service: <https://oceanservice.noaa.gov>
- Science Kids: <https://www.sciencekids.co.nz>

Material realizat în cadrul proiectului „Educație media digitală pentru tinerii din România”, finanțat de Fondation Botnar, coordonat de Centrul pentru Jurnalism Independent și implementat în parteneriat cu Ashoka România, E-Civis, EDUMI, Funky Citizens și Grupul PONT